

1.2 Wersje antyczne (W. Węgrzyniak, *Lo stolto ateo. Studio dei Salmi 14 e 53*, Lublin 2014, ss.38-54)

Bibliografia

- A. RAHLFS, *Psalmi cum Odis* (Septuaginta. Societatis Scientiarum Gottingensis X), Göttingen 1931.
- F. FIELD, *Origenis hexaplorum quae supersunt sive Veterum Interpretum Graecorum in totum Vetus Testamentum Fragmenta. Tomus II. Jobus - Malachias, Auctarium et Indices*, Oxonii 1875.
- R. HOLMES - J. PARSONS, *Vetus Testamentum graecum cum variis lectionibus*. FALMOI, London 1823.
- P. SABATIER, *Bibliorum Sacrorum latinae versiones antiquae seu Vetus Italica*, Remis 1743.
- H.H. BOESE, *Anonymi Glossa Psalmorum ex traditione seniorum. Teil I: Praefatio und Psalmen 1-100*, Freiburg im Breisgau 1992.
- H. DE SAINTE-MARIE, *Sancti Hieronymi psalterium iuxta Hebraeos. Édition critique* (CBLA 11), Roma 1954.
- MONACHI ABBATIAE SANCTI HIERONYMI (ed.), *Biblia Sacra iuxta latinam Vulgatam versionem ad codicum fidem. 10. Liber Psalmorum ex recensione Sancti Hieronymi cum praefationibus et epistula ad Sunniam et Fretelam*, Roma 1953.
- R. WEBER, *Le psautier romain et les autres anciens psautiers latins. Édition critique* (CBLA 10), Roma 1953.
- D. BARTHELEMY, *Critique textuelle de l'Ancien Testament. Tome 4. Psaumes* (OBO 50,4), Fribourg - Göttingen 2005.
- W.E. BARNES, *The Peshitta Psalter according to the West Syrian Text*, Cambridge 1904.
- D.M. WALTER (ed.), *Vetus Testamentum Syriace iuxta simplicem syrorum versionem. 2.3. Liber Psalmorum*, Leiden 1980.
- B. WALTON, *Biblia Sacra Polyglotta. Tomus tertius*, Edinburgh 1655.

1. Lekcje zgodne z wariantami hebrajskimi

14,1

לִמְנַחָּה לְדוֹד zamiast לִמְנַחָּה מִזְמָרָה לְדוֹד

14,3

כבר פתוח נרונים לשונם ויחליקון חמת עכשוב תחת לשונם
 אשר פיהם אלה ומרמה מלא קלו וניליהם לשפוך דם
 מול רע ופגע רע בדרכיהם ודרך שלום לא ידעו אין פחד אלהים לנגר עיניהם

14,4

זֶעֶן zamiast זֶעֶן

14,5

שֵׁם פְּחָדוֹ פְּחָד dodane po לְאַהֲרֹה פְּחָד

53,5

פָּעַלְיִם zamiast כָּל-פָּעַלְיִם

53,5

אֱלֹהִים יְהֹוָה zamiast אֱלֹהִים יְהֹוָה

2. Lekcje nie znajdujące pokrycia w żadnym tekście hebrajskim

14,1

οὐκ ἔστιν ἕως ἐνός

14,6

3pl zamiast 2pl w wersji syryjskiej, arabskie i łacińskiej (confuderunt)

53,6

α' (παρεμβεβληκότων σου), σ' (τῶν παρεμβαλλόντων περὶ σέ), IuHe ("circumdantium te"). LXX
 (ἀνθρωπαρέσκων), PsGa ("qui hominibus placent"), VL, PsRo ("hominum sibi placentium").

3. Inne przypadki

14,1

τὸ τέλος (LXX), "in finem" (VL, PsGa, PsRo, etiopskie), τῷ νικοποιῷ (α'), "victori" (IuHe)
 οὐκ εἰς τὸ τέλος (LXX), αὐτῷ νικοποιῷ (α'), "insipiens" (VL, PsRo, PsGa), "stultus" (IuHe)

53,1

υἱοὶ μακάροις (LXX), ἐπὶ χορείᾳ (α') διὰ χοροῦ (σ') ὑπὲρ τῆς χορείας (θ' ε'), "Pro Melech" (PsGa, PsRo), "Pro Abimelech" (VL), "per chorus" (IuHe).

4. Wnioski

1. Wersje antyczne generalnie oddają tekst hebrajski.
2. Większość wariantów hebrajskich nie znajduje pokrycia w tłumaczeniach antycznych (Ps 14 – z 63 tylko 5).
3. Warianty hebrajskie znajdujące pokrycie w wersjach antycznych mało udokumentowane w manuskryptach hebr.
4. Warianty najczęściej dotyczą: użycia spójników, dodatków, zmiany formy gramatycznej, użycia imienia Boga.